

POLIITISESTI ja industria-
lisesti yhdistyneen köyhäli-
sien voimaa ei mikään mahti ma-
ailmassa kukista.

TOVERI

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA

ORGAN OF THE FINNISH WORKERS IN THE WESTERN STATES. THE ONLY FINNISH DAILY IN THE WEST

No. 114

Keskiviikkona, toukok. 16 p.—Wed., May 16

KYMMENES VUOSIK. VOL. 10.—1917.

Saksa ei ilmaise rauhanehtojaan

Sosialistit uhkaavat vallan-
kumouksella.

Berlin, 16 p. toukok. — Puhuessaan valtiopäivillä rauhanehtoja tehtyyn välikysymykseen valtiokansle-
rin antaman vastauksen joh-
dosta sosialistien vähen-
mistöryhmän johtaja Lede-
bour sanoi, ettei Saksa voi
voittaa sotaa nöyryyttä-
mällä vastustajiaan. Hän
ilmaisi avoimesti ajatus-
sen, että Saksassa olisi sa-
tava vallankumous, kuten
Venäjällä sanoo m.m.:
— "Meidän täytyy nyt ohja-
ta perustuslakivaltion
ryhtymään toimenpiteisiin
tasavallan aikaansaamiseksi."

Berlin, 15 p. toukok. — Val-
tiokansleri Bethmann-Holweg
vastasi sosialistien taholta esi-
tettyyn välikysymykseen, kos-
kien rauhanehtoja, että nykyinen
tilanne ei ollut Saksalle edulli-
nen rauhanehtojen ilmaisemi-
seen. Pitämiä hän selitti, et-
tä Saksan hallitus oli valmis
neuvottelemaan rauhaa ja että
sen toimenpiteet tarkoitivat pi-
kaisesti sodan tyydyttävään
päättymiseen saattamista, mut-
ta muuta hän ei katsonut sopi-
van ilmoittaa.

"Lakkoyltyksen" harjoittaja
vangittu Berliinissä?

Köpenhamina, 15 p. toukok. — Useita huomattavia henkilöi-
ä on vangittu Vapunpäivän mie-
lenosoituslakkekohtauksen levit-
ämisestä. Lokal Anzeiger tie-
tää kertoa, että hallitusvirano-
maiset harkitsevat eikä Vappu-
mielenosoitusten toimeenpanon
kanssa osallisia sosialisteja olisi
asetett va syytteen. Syyt-
teeseen asetettavien joukossa
sanotaan olevan joitakin huoma-
tuja valtiopäivämiehiäkin.
(Samallaistista syytä Liebk-
necht vangittiin ja nykyään saa
virua vankilan komeroissa.)

Metsäpalot riehuvat Minnesotassa

Savu himmentää auringonvalon
Duluthissa.

Duluth, Minn., 15 p. toukok. — Lähiseuduilla riehuvat met-
säpalot ovat synnyttäneet niin
paksun savupilven, että auring-
onvalo tuskin pääsee läpi.
Woodland nimisen kauppala-
hella on yksi maatalo palanut.
Duluthin lähellä sijaitsevan ka-
toofisen työskoulun rakennus
myöskin syttyi tuleen, mutta
saatiin tulit sammutetuksi ennen-
kuin ehti tehdä suurempia vau-
rioita.

Gilbert, Minn., 15 p. toukok. — Täällä lähellä on riehunut
metsäpalot jo kaksi vuorokautta.
Kaksi maataloa on palanut ja
tuli uhkaa kaikkia uutisviljelijöi-
tä. Kaikki rauta-alueen kauppala-
t ovat tulenvaarassa alaisina.

AJAN TYVILLISIÄ ILMI- ÖITÄ.

New York, toukok. 14 p. —
Useissa paikoissa tässä kaupun-
gissa, missä liikkeissä ennen so-
dan julistusta oli tapana jakaa
paperiluisia, joihin oli merkit-
ty kuinka suuri kauppa oli teh-
ty, mikä luskat sitten oikeutti-
vat jonkin määrätyn alennuksen,
tai tavaran saantiin, on nyt kor-
vattu sillä, että noitten luskoiden
asemasta jaetaan ostajille jokais-
ta 10 sentin kauppaan kohden
pieni peruna.

Liikkuvien kuvien teatterit o-
vat myöskin ottaneet saman me-
nettelytavan käytäntöön sillä e-
rotuksella vain, että ne jakavat
pienen sipulin perunan asemasta.

Saksalaiset kauppalai- vat liikkuvat Poh- janmerellä

Lontoo, toukok. 14 p. — Vi-
ime päivien kuluessa ovat saksai-
siet ja itävaltalaiset kauppalai-
vojen omistajat avanneet merili-
kenteen Pohjanmerellä Hollan-
nin ja Saksan välillä Rotterdam-
ista, Hollannista saapuneen
sähkösanoman mukaan. Viime-
sen viikon aikana sanotaan Sak-
sasta Hollantiin saapuneen kai-
kiaan yhdeksän kauppalaväen
pääasiallisesti Bremenin ja Ham-
purin satamista. Laivat tulevat
Itämereltä Kieliin kanavan kaut-
ta Pohjanmerelle, missä ne pit-
kän osan alkumatkastaan kulke-
vat Saksan laivaston ja miina-
verkon turvissa.

ÄÄNIOIKEUS ENG- LANNIN NAISILLE

Lontoo, toukok. 15 p. —
Timesin tänäpäiväisen tiedon-
annon mukaan tullaan alahuone-
nessa hetimiten esittämään lak-
ki, joka antaa Englannin naisille
äänioikeuden. Times nimittää
ajottua naisille äänioikeuden
myöntämistä "äänestysvallanku-
moukseksi", ja kysymyksessä o-
leva lakiehdotus saatetaan esit-
tää parlamentin alahuoneelle jo
tämän päivän kuluessa.

Sotatarviketyöläiset jatkavat lakkoa Englannissa

Aseitten valmistusta kohdannut
vakava häiriö. Lontoon aju-
rit palanneet palvelukseen.

Lontoo, 15 p. toukok. — Enin
osa lakossa olevista konepaja-
työläisistä on pysynyt poissa
työstä edelleen huolimatta lak-
ituksen vetouksesta ja uh-
kauksista. Suuria sotatarvetehtai-
ta on siitä syystä seisoksissa,
joksin Lontoossa, Manchesterissa
ja Lancashiren kauniten eteläis-
issä kaupungeissa osa työläisistä
on palannut työhön. Man-
chesterissa saatiin lakkolaisia pa-
lamaan työhön kuningas-parin
vierailun kunniaksi. Toisissa
paikoissa ovat lakkolaiset edelleen
jatkaneet lakkoa itsepuolustukseksi.
Lakkoon ryhtyivät miehet pa-
koitukseensa sotatarvetehtaiten
peruttamasta erään mää-
rityksen, jonka tarkoitus oli "va-
pauttaa" nuoremmat työläiset
konepajoista ja muista tehtaista
sotapalvelusta varten ja täyttää
heidän tilansa tilapäistyövoimalla.
Hallitus ei mitenkään ole
tahtonut suostua peruuttamaan
määräystä ja työläiset ovat puo-
leltaan pysyneet itsepäisinä.

Lakko on käsittynyt melkein
kaikkia Englannin suurimpia
teollisuuskeskuksia, koskapa hal-
litus on ilmoittanut työläisiä pa-
lanteen työhön, paitsi Lontoon
tehtaitiin myöskin Derbyssä,
Barrowissa ja Altrinchamissa.

Sotatarviteministeri Christopher
Addison on lakosta antanut se-
lostuksen, jossa sanoo m.m.:
— "Yleensä sanotaan, että armei-
jalla Ranskassa on kasottain ty-
kinuolia, mutta niin ei ole a-
sianlaista vaikka olenkin tilaisuus-
dessa ilokseni sanomaan, että so-
tajojoilla on ampujatarpeita
kyllykseen. Tämä lakko ei niin
paljon vahingoita ampujatar-
peitten valmistusta, mutta sel-
laisten aseitten kuin suurten sel-
konien, panssarivaunujen ja lento-
koneitten moottorien valmistus-
mista. Näitten tarpeitten val-
mistus on pahasti häiriintynyt."

Hyökkäyksen jatkaminen ke-
säkuulla riippuu suuresti näistä
välineistä, jotka nyt ovat vii-
meisteltävänä tehtaissa. Meillä
on kulunut hukkaan jo kolme
viikkoa lakon tähden tärkeitten
sotatarpeitten valmistuksessa
Barrowissa. Se tulee tuntumaan
myöhemmin rintamalla. Se
mikä nyt pidätetään tulee koske-
maan sotilaita kesäkuun ja hei-
näkuun kuluessa, jolloin he, ei-
lei nyt heti aletta erikoisesti, töitä
joudutamaan, joutuvat taiste-
luun ilman tarpeellisia suojelu-
sia.

(Jatkua toisella sivulla)

Venäläiset kenraalit eroavat

Venäjän taholta vaaditaan liittoutuneita luopumaan valloitusajatuksis-
ta.—Työväen ja sotilaitten edustajia johtavat sosialistit as-
tumassa Venäjän hallitusasioita määräämään

Viimeinen tieto.

Pietari, 16 p. toukok. —
Tschedise on työväen nimis-
sä julkaisut selostuksen
nykyisen aseman johdosta,
jossa sanoo, että venäläisten
työläisten tulee saada tietää,
josko liittoutuneet vallat
haluavat valloittaa uusia a-
luetta kehoittaessaan venä-
läisiä taisteluun saksalaisia
vastaan.

Pietari, 15 p. toukok. — Nyt-
temmin on tullut tiedoksi, että
Venäjän armeijan komentaja
lounaisella rintamalla (Galitsias-
sa) kenraali Brussiloff ja keski-
sellä rintamalla (Puolan rajalla)
kenraali Gurko ovat pyytäneet
eroa. Heidän eronpyyntönsä on
kuitenkin jätetty käsittelemättä
siihen saakka kunnes sotaminis-
teri Gutschkoffin seuraaja ehti-
dään valita.

Väläikainen hallitus on
Gutschkoffin eron suhteen antanut
seuraavan selityksen:

"Väläikaisen hallituksen oh-
jelma on ollut edelleen sama
kuin toukokuun 8 p. hyväksytty
ja jonka päätöksen Gutschkoff
yhtenä ministeristön jäsenenä
allekirjoitti. Silloin jo avonai-
sesti selitettiin, että maan oli vaa-
rassa ja että oli tarpeen käyttää
kaikki voimat vaaran välttämise-
ksi. Odottamatta asioitten sel-
viytymistä Gutschkoff katsoi par-
haimmaksi erota päästäkseen
vastamallaisuuksista vapaaksi.
Väläikainen hallitus kuitenkin
pysyy paikallaan katsoen, ettei
sillä ole oikeutta jättää velvol-
lisuuttaan kantamatta."

Syyksi eroamisensa on Gutsch-
koff pitämässään puheissa ilmoit-
tanut työväen ja sotilaitten edus-
tajien menettely. Puhuessaan
eroastaan hän m.m. sanoi: "Ny-
kyinen hallitus on kaikista vas-
tustalain ilman valtaa ja toi-
nen organ (työväen ja sotilait-
ten edustajaneuvosto) pitää val-
lan ilman edesvastuuta."

Pakollinen sotilashar- jotus yliopistoihin

Missoula, Mont., toukok. 14 p. —
Montanan yliopiston johtavat
henkilöt ovat päättäneet, että jo-
kainen yliopistossa opiskelevan
nuorukaisen on otettava osaa so-
tilasharjoituksiin, tai sitten erot-
tama pois koko opintiloksesta.
Saman suuntaisia päätöksiä on
odotettavissa maan muistakin
osista.

Lakkoutuminen kielle- tään West Vir- giniassa

Charleston, W. Va., 15 p. tou-
kok. — Lainlaajakunnalle esi-
tettiin täällä lakiehdotus, joka
määräisi rikokseksi työläisten
lakkoutumisen sodan aikana. La-
kiehdotus on niin ankara, että
se kieltää työläisiltä yksityisinä
kin työstä pois jäämisestä, ellei
sellaiseen ole päteviä syytä. Sa-
malla lakiehdotukseen on asetet-
tu pykälä, joka kieltää työntee-
töitä erottamasta työstä työläi-
sien unioon kuuluminen tähden.

Irlannin kysymys Englan- nin parlamentissa

Lontoo, 15 p. toukok. — Bon-
nar Law hallituksen puolesta
vastustamaan irlantilaisen kan-
sallismielisen puolueen edusmie-
sen taholta tehtyyn välikysymyk-
seen selitti, että hallitus oli val-
mis seuraavalla viikolla esittä-
mään Irlannin kysymyksen edus-
tajuhooneelle käsiteltäväksi. Si-
kälä kuin tiedetään tuskin halli-
tuksen suunnitelmaa Irlannin it-
sehallintokysymyksen suhteen o-
le ensinkään tyydyttävät irlanti-
laisille edustajille.

(Jatkua toisella sivulla)

Työväen ja sotilaitten edusta-
jien toimeenpaneva komitea on
uudestaan käsitellyt kysymystä
sosialistien menemisestä väli-
kaisen hallituksen jäseniksi. Ky-
symys tulee ratkaistavaksi heti
pidettävässä työväen ja sotilait-
ten edustajien yhteisessä koko-
uksessa. Edustajien toimeenpa-
neva komitea on laatinut ehdot
hallitusohjelmaksi, jonka mu-
kaan työväen edustajain voisi-
vat yhtyä hallitukseen. Ohjel-
mavaatimuksissa on m.m.:
— "Ulkomaapolitiikka tulee avo-
naisesti tarkoitaa yleisen rauhan
mahdollisimman pian saamista
ilman valloitusalueita ja sotaku-
lujen korvausmaksuja sekä pe-
rustuen näkökannalle, että kai-
kien kansojen on annettava va-
paasti itse kehittää olojaan."

"Armeijan kansanvaltaistutta-
minen ratkaisevalla toimenpiteillä
sotajoukon saattamiseksi kyke-
neiksi puolustamaan Venäjän
vapautta."
— "Yhteiskunnalliset, taloudelliset
ja valtiovarainhoitoa koskevat
uudistukset toimeenpantavat."

Virallisesti on ilmoitettu, että
työväen ja sotilaitten edustajisto
on asettanut komitean neuvotte-
lemaan edellämainituista hallin-
to-ohjelmakohdista nykyisen väli-
kaisen hallituksen kanssa.

Samaan aikaan väläikaisen
hallituksen jäsenet kokoontuvat
ruhtinas Lvoffin asuntoon neu-
vottelemaan uuden kokoomusmi-
nisteristön muodostamisesta, jo-
hon tulisi työväen ja sotilaitten
edustajaneuvostonä sosialisteja.

Työväen ja sotilaitten edusta-
jien toimeenpaneva komitea on
julkaisut armeijalle seuraavan
vetouksen:
— "Sotilaat ja toverit. Me pu-
himme Venäjän vallankumouk-
sellisen kansanvallan nimessä.
Älkää unhottako, että keisarin
rykmentit tuhoavat vallanku-
mouksellista Venäjää. Jos kei-

Vakoojalaki pääpiir- teissään hyväksytty

Washington, D. C., toukok. 14 p. —
Tänään lopullisesti hyväk-
syttyin senaatin hallituksen esit-
tämä vakoojalaki, josta kol-
matta viikkoa on kiivaasti väi-
telty. Senaatti on käsitellyt a-
kana karsintu hallituksen laai-
masta ehdotuksesta monta koh-
taa pois ja muutenkin sitä tun-
tuvat muokkailut.

Samaan aikaan hyväksyttiin a-
lahuoneessa hallituksen vakooja-
laki, mutta myöskin ei sellai-
sessa muodossa kuin sen hallitus
esitti. On edellytettävä, että tä-
män lakiesityksen lopullisessa
käsitelyssä, joka tapahtuu se-
naatin että alahuoneen yhtei-
sessä konferenssissa, monta koh-
taa siitä tullaan laatimaan uue-
delleen sovittelemalla kummassa-
kin huoneessa esille tulleita nä-
kökohtia yhteen.

Senaatin hyväksymässä vakoo-
jalaisa annetaan Yhdysvaltain
presidentille oikeus kieltää tava-
rain maasta pois vienti silloin
kun tämä katsoo yleisen turval-
lisuuden ja hyvinvoinnin sel-
laista toimenpidettä vaativan".
Alahuoneen hyväksymässä va-
koojalaisa ei ole ollenkaan täl-
laista määrystä.

Edelleen annetaan senaatin
hyväksymässä laissa postidepa-
tementeille oikeus sensuroida ja
pidättää sellaisen postin, mikä
katsoaan kapinalliseksi, anarkis-
tiseksi, tai muuten petolliseksi.
mikäli maan sodankäynti on ky-
symyksessä, ja sellaisen postin
lähettäminen asetetaan rangaist-
uksen ja suurien sakkojen alai-
seksi. Tästäkään asiasta ei ala-

(Jatkua toisella sivulla)

sari saisi kukistetuksi vapautu-
neen Venäjän olisi se korvaama-
ton häviö työväenluokalle kaikis-
sa maissa.

"Sentähden suojelkaa kaikin
voimin vallankumouksellista Ve-
näjää. Työväestö ja talonpojat
Venäjällä ikävöivät rauhaa —
mutta sen täytyy olla koko mail-
maa käsittävän yhteisen sopi-
muksen seurauksena. Eriksen
rauha vihollisen kanssa on mah-
doton eikä sen voida sallia tulla
esteeksi kehityksen tiellä."

"Me pyrimme saamaan rauhan
toista tietä — vetoamalla Saksan
ja Itävallan työväestöön kehoi-
taen heitä tekemään vallanku-
mouksen. Vallankumoukselli-
nen työväestö tulee tekemään
rauhan niin pian kuin saamme
hallitukseemme vakuuksien
valloitusuhankkeista luovumisesta
ja olemme sen jalestä vaatineet
toisilta liittoutuneilta valloilla
samallaista vakutusta."

"Mutta älkää unhoittako, ettei
rauhaa voida saavuttaa ellei vi-
hollisen hyökkäystä estetä."

Ranskan sotatarviteministeri venä- läisiä yllyttämässä sotaan.

Työväen ja sotilaitten edusta-
jien toimeenpaneva komitea on
kutsunumaa ranskalainen "socialis-
ti", Ranskan sotatarviteministeri
Thomas, joka nykyään on Pietari-
ssa selitti työväen ja sotilaitten
edustajille asemaa ranskalaisen
näkökannalta. Hän sanoi, että
Ranskassa vallitseva levoton mie-
liä sen avun suhteen mitä Ve-
näjältä nykyään voidaan toivoa
yhteistä vihollista vastaan. Hän
lähemmin selosti niitä mahdol-
lisia väärinkäsityksiä, joita saat-
toi Venäjän ja Ranskan sosialis-
tien välille syntyä ja puhui vi-
hteisten neuvottelujen tarpeelli-
sudesta. Kun työväen ja sotilai-
tten edustajaneuvosto oli eri-
koisemmin pyytynyt Thomasin
selostusta ranskalaisen kannasta
kansainvälisen sosialistitoimiston
uudestaan perustamisen ja kan-
sainvälisen sosialistien konfe-

(Jatkua toisella sivulla)

Oxmanin ensimmäinen yritys epäonnistunut

San Francisco, toukok. 14 p. —
Täällä senaatin vetoamusoikeus-
dessa kärsi Frank C. Oxman,
oregonilainen karjakauppias, en-
simäisen tappion kattaessaan
habeas corpus lain nojalla päästä
vapaaksi syytöksestä väärän va-
lan teosta ja petoksesta, joka
häntä lähimmässä tulevaisuudessa
odottaa ylioikeudessa sen
johdosta, että hän esiintyi pal-
kaattuna todistajana Tom Mooney-
n jutussa.

Oxmanilla oli kaikkiaan kolme
vetouksuskirjelmää, joiden
perusteella hän aikoi vapaaksi
päästä, mutta kaksi niistä tuo-
mittiin ala-arvoisiksi jo tuomari
Mathewin oikeudessa kun asia-
ta pidettiin valmistava kuulustelu
poliisioikeuden käsiteltävä-
varten. Kolmanteen vetoamuk-
sesta lykättiin käsitelly tulevaan
keskiviikkoon. Tuomari Brady
piditti Oxmanin vastaamaan
syytöksestä, joka häntä vastaan
on nostettu F. E. Rigalin hou-
kuttelemisesta väärin todistuk-
sen antamisesta samassa Mooney-
n jutussa.

Japanilaiset voittajina itämaitten olympia- laisissa kilpailuissa

Tokio, toukok. 14 p. — Lau-
antaina päättyneistä olympialai-
sista kilpailuista selviytyivät ja-
panilaiset urheilijat voittajina.
Nousevan auringon maan urhei-
lijat saivat kilpailuissa 120 pis-
tettä, filippiiniläiset 80 ja kiina-
laiset 48 pistettä. Eritoten kun-
nostautuivat japanilaiset pitkän
matkan uinnissa ja kaikenlaisissa
pallolajeissa.

15,000 työläistä villa- teollisuuden alalla lakkoutunut

Lawrence, Mass., toukok. 15 p. — American Woolen Companyn
Washington, Wood ja Ayer
nimisissä tehtaissa meni tämän
päivän kuluessa arviolta noin
15,000 ammattitaitoisia työläistä
lakkoon tyytymättöminä äsket-
tään voimaan tulleeeseen asteet-
tiseen palkankorotukseen. Kaiki-
lämmittäjät ovat lakkolaisten
joukossa.

Pommi Saksan keisarin palatsissa?

Pariisi, toukok. 14 p. —
"L'Humanite" kirjeenvaihtaja il-
mottaa Saksasta, että Berliiniin
eläintarhassa olevasta Saksan
keisarin omistamasta Bellevue
palatsista löydettiin aivan äsket-
tään helvettikone, jossa oli kyl-
liksi räjähdysainetta koko palat-
sin ja sen lähellä olevien raken-
nusten tuhoamiseksi. Silloin
kun löydyt telkin, asui koko
Saksan keisari perhe tuossa pa-
latsissa.

Tietoa helvettikoneen löytä-
misestä keisarillisesta palatsista
ei ole Saksassa päästetty julki-
suuteen, mutta siitä luokitellaan
vakuuttaa tuo salainen kirjeen-
vaihtaja tietonsa olevan ehdotto-
masti tosi peräinen.

Ruokavaroilla keinot- telemista sallitaan edelleenkin

Washington, D. C., toukok. 14 p. —
Tänään senaatissa 49 ää-
nellä 24 vastaan kumottiin se-
naattori Thomaksen tekemä eh-
dotus, jossa koetettiin Yhdysval-
tain presidentille antaa valta lak-
kauttaa kaupakamarien, kauppa-
seurojen ja pörssien harjoittama
ruokavaroilla keinottelu siihen
asti kunnes sota on päättynyt.

Hallituksen sensuroimislaki men- nyt myttyyn

Samassa istunnossa koetettiin
hallituksen taholta saada sena-
tissa "sanomalehdistöä" koskeva
sensuroimislaki menemään läpi
uudelleen toimitetussa käsitel-
lyssä, mutta tälläkin kerralla la-
kiehdotus kumottiin 48 äänellä
34 vastaan.

Katui kauppojaan

Tänään senaatissa tulittiin ka-
tunapäälle viime lauantaina teh-
dyt kielto lakipykälän johdosta
ja siksi koko päätös otettiin uu-
delleen tarkasteluun alaiseksi.
Seurauksena Cummingsin kielto-
lakiehdotuksen uudelleen käsitel-
lystä oli se, että toimitetussa ää-
nestyksessä se 47 äänellä 37 vas-
taan kumottiin.

LUOKKATUOMIOIT- TEN JAKAJA VÄISTYY

San Francisco, toukok. 14 p. —
Ylioikeuden tuomari, Frank
H. Dunne, joka jo on Billings-
ille langettanut elinkautistuo-
mion ja Mooneylle kuolemantuo-
mion, San Franciscon pommirä-
jähdysjutun yhteydessä, kielsi
tänään ehdotuksen, jonka mu-
kaan häneltä olisi kiellettävä oi-
keus tuomita järeillä olevat syyte-
tyt, näitten lakimiehet kun väi-
tävät hänen olevan ennakkoluu-
loisen ja jo erukteen valmistaa-
neen asiasta käsityksen. Sen si-
jaan ilmoitti tuo ylioikeuden tuo-
mari, että hän kieltäytyy kysy-
myksessä olevan pommituttu e-
delleen käsittelemästä siksi, että
häntä on "loukattu ja herjattu",
kuten hänen sanansa kuuluvat.
Joku kaunit tuomari tulee kä-
sittelemään pommituttua edel-
leen, mutta vielä ei tarkemmin
ole määrätty kenen osalle käsit-
tele lankee.

Rena Mooneyn jutun käsitelly
on lykätty viikon eteenpäin, eli
siksi, kunnes oikeus ensi kerran
kokoontuu.

Turkki tarjonnut rauhaa Venäjälle

Vapaa kauttakulku Dardanellien
läpi luvataan.

Rooma, 15 p. toukok. — Idea
Nazionale, kansallismielisten sa-
nomalehti on tietänyt kertoa, et-
tä Turkki on Venäjälle puolueet-
tomien mattein kautta tarjonnut
rauhaa luvaten antaa Venäjän ja
keskivaltion erikoisessa rauhan-
teossa venäläisille kauppalavoi-
le ja sotalaivaston aluksille va-
paa kulkuoikeuden Dardanelli-
en läpi. Niinkään on Turkki
luvannut neuvotella armenialai-
sien kysymyksen selittämisestä anta-
en armenialaisille itsehallinto-
oikeuden.

Venäläiset perääntyvät turkki-
laisten edestä.

Pietari, 15 p. toukok. — Sota-
virasto on ilmoittanut, että ve-
näläiset joukot ovat peräänty-
neet Kaukasiassa ja Mesopotam-
iassa turkkilaisten edestä.

Saksalaiset vuorostaan hyökkäävät läntisel- lä rintamalla

Lontoo, 15 p. toukok. — Sak-
salaiset tekivät läntisellä rin-
talla yleisen vastahyökkäyksen
ranskalaisia ja englantilaisia vas-
taan saamatta kuitenkaan suu-
rempaa alaa valloitetuksi. Sekä
englantilaiset että ranskalaiset
paikoissa olivat pakotettut luovut-
tamaan etumaisia valloituksia
saksalaisille. Virallisissa rapo-
rteissa sanotaan, että saksalaisten
mieshukka ilmeisesti on suuri.

Useita linjalaivoja upotettu?

New York, 15 p. toukok. —
Europasta saapuneitten matkus-
tajan kertoman mukaan on Eng-
lannin vesillä viime kuun 24 p.
upotettu englantilainen linjalai-
va Abosso, 7,782 tonnin kanto-
nen. Laivalla olleista matkusta-
jista kerrotaan hukkuneen 46 ja
sainoan laivamiehiä 44. Muut
laivalla olleet olivat pelastuneet.
Laiva oli palamassa Nigeriasta
Englantiin. Laiva oli varustettu
tykeillä.

Niinkään kerrotaan, että Pe-
ninsular & Oriental laivayhtiön
laiva Medina, 12,250 tonnin kan-
toinen on upotettu huhtikuun 28 p.
sekä samana päivänä englantil-
lainen höyrylaiva Omrah, 8,130
tonnin kantoinen. Laivoilla ol-
leet ihmiset pelastuivat, mutta
kallisarvoinen lasti meni meren-
pohjaan.

Näitten lisäksi on ilmoitettu
englantilaisen höyrylaiva Corsica
can tulleen upotetuksi Välime-
rellä. Corsica oli matkalla A-
merikasta Italiaan.

Ranskan hallitus ilmoittaa 17
laivaa menetetyksi.

Pariisi, 15 p. toukok. — Rans-
kan hallitus on ilmoit tanut, että
helmi-, maal- ja huhtikuun a-
jalla ovat saksalaiset submariini
upottaneet 17 ranskalaisia kaup-
palaivaa.

Ranska vaihtanut taasen sota-
päälliköitään.

Pariisi, 15 p. toukok. — Ken-
raali Petain on nimittänyt Rans-
kan sotajoukkojen ylimmäksi
komentajaksi kenraali Nivellen
tilalle. Nivelle menee sotarinta-
maan eräitten armeijastoajien
komentajaksi. Petainin tilalle
esikuntapäälliköksi tulee kenraali
Foch. Ministeristö on päättä-
nyt tehdä suuria vaihdoksia
Ranskan armeijan päällystössä.

TULI HÄVITTI LAUTAVA-
RASTON.

St. Louis, Mo., toukok. 15 p. —
Tänään hävitti tuli täällä Co-
lonial Cabinet Companyn nel-
kerroksisen lautavaraston var-
hain aamulla. Kaikkiaan arvel-
laan vahingon nousvan \$50,000.